

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.829/2017/5/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kisházi János ügyvéd (fél címe 1.) által képviselt **felperes neve(felperes címe)** felperesnek – a dr. **alperesi jogtanácsos neve** jogtanácsos által képviselt **alperes neve(alperes címe)** alperes ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt indult perében a Balassagyarmati Törvényszék 2017. május 3. napján meghozott 20.P.20.535/2016/18. számú ítélete ellen a felperes 19. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes végleges keresetében azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az általa mint adós és az alperes mint hitelező által 2007. április 11. napján MBHC07/017338. számon kötött kölcsönszerződés (a továbbiakban: kölcsönszerződés) tisztességtelenségét az árfolyamkockázatról szóló megfelelő tájékoztatás hiánya miatt a polgári törvénykönyvről szóló, korábban hatályos 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209. §-ának (1) és (5), a Tanács fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK számú (1993. április 5.) irányelv (a továbbiakban: irányelv) 3. cikkének (1) és 4. cikkének (2) bekezdése alapján, továbbá mondja ki a tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenségét a Ptk. 209/A. §-ának (2) és az irányelv 6. cikk (1) bekezdésére figyelemmel. Állapítsa meg a Ptk. 239. §-ának (2) bekezdése szerint a teljes szerződés érvénytelenségét, jogkövetkezményként pedig azt, hogy az érvénytelen, tisztességtelen feltétel a szerződés megkötésétől kezdődően nem jelent kötelezettséget a fogyasztóra nézve. Hivatkozott arra is, hogy a felek szerződése a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. §-ának (2) bekezdésébe ütközött, és emiatt a Ptk. 200. §-ának (2) bekezdése alapján semmis. Kérte, hogy a kölcsönszerződést a határozat meghozataláig nyilvánítsa hatályossá a bíróság, és kötelezze az alperest 1.026.065 forint megfizetésére, valamint perköltség viselésére.

Előadta, hogy nem az a jogszabályi elvárás a pénzügyi intézménnyel szemben, hogy a szerződésben részletesen szabályozza az árfolyamváltozásnak a tartozásra és a törlesztőrészletre gyakorolt hatását, hanem az, hogy felhívja az információs hátrányban lévő fogyasztó figyelmét arra, hogy az ügylet milyen kockázatokat jelent számára. Ennek az általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) szerződésbe beemelt 7. pontja nem felel meg. A szerződés egyetlen pontja sem rendelkezik arról, hogy az árfolyamkockázat miatt korlátlanul megnőhet a havi törlesztőrészletének összege, és

ilyen tájékoztatást szóban sem kapott a szerződés megkötése előtt.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását és perköltségben marasztalását kérte.

Előadta, hogy a felperes azt vállalta a szerződésben, hogy negyedévente fizeti az árfolyamváltozásból eredő törlesztőrészlet különbözeteket, ebből következően megtárgyalták a felek az árfolyamkockázat lehetőségét és annak valós jellegét is. Az ÁSZF 7. pontja megfelelően elemezte az árfolyamkockázat hatását, és vázolta, hogy az ellenszolgáltatás milyen számítási mód alapján és hogyan változik, van-e annak felső határa.

Az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmét (helyesen keresetét) elutasította, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy az állam által előlegezett eljárási illetéket az állam viseli.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az alperes a felperes jogelődjét (helyesen: a felperest) a szerződéskötés során az árfolyamváltozás kockázatáról, annak valós fennállásáról megfelelő módon tájékoztatta. Az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül vizsgált konkrét fogyasztó számára egyértelműen felismerhető volt, hogy az ügyletnek árfolyamkockázata van, mely korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa. Mindezt az ÁSZF egyedi szerződés részévé tett 7. pontja megfelelően tartalmazta. A Kúria 6/2013. PJE határozata szerint a tájékoztatásnak nem kellett kiterjednie sem az árfolyamváltozás várható irányára, sem annak előre nem látható mértékére, valamint a kockázat reális voltára, valószínűségére sem. A kölcsönszerződésben nincs olyan rendelkezés, vagy nem érthető kikötés, amely alapján a felperesnek mint átlagosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztónak alappal kellett volna azt gondolnia, hogy az ügyletből eredően nem, vagy csupán korlátozott mértékben állna fenn kockázat az ő oldalán. Mindezek alapján a felperesnek az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tisztességtelensége miatti kereseti kérelme alaptalan.

Megalapozatlannak találta a Hpt. 213. §-ának (2) bekezdésére alapított érvénytelenségi hivatkozást is, ugyanis a felek által kötött szerződés a Hpt. 3. §-ának (1) bekezdésében írtaktól ugyan eltérő, de annak tartalmi és fogalmi körébe sorolható. A kölcsönnevő szándéka az adott esetben arra irányult, hogy forintban jusson a kölcsönhöz, és tartozását is forintban fizesse vissza, míg kamatfizetési kötelezettsége a szerződéskötés idején jellemző forintkölcsönre irányadó kamatnál jelentősen alacsonyabb legyen. Ezen elvárásnak megfelelt a devizaalapú hitelezési konstrukció, melynek alapjául a Ptk. 231. §-ának szabályai szolgáltak.

A felperes felfüggesztés iránti kérelmével kapcsolatban kifejtette, hogy az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) előtti két előzetes döntéshozatali eljárás (C-483/16. és C-51/17. számú) csak akkor lenne előkérdése a jelen pernek, ha a bíróság akként foglalt volna állást, hogy a felperes által kifogásolt szerződési kitétel tisztességtelen, mert akkor a jogkövetkezmények, valamint a felperes keresetösszege jogának tisztázása miatt szükség lenne az EUB döntésének bevárására. Mivel azonban az elsőfokú bíróság a szerződési kikötés tisztességtelensége mint jogkérdés tekintetében elfoglalt eltérő álláspontja miatt nem adott helyt a felperes keresetének, ezért a jogkövetkezmények kérdése nem is vizsgálható, így a felfüggesztésnek a Pp. 152. §-ának (1) bekezdése alapján nincs helye.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben az ítélet megváltoztatását, keresetének megfelelő döntés meghozatalát, valamint az alperes perköltség viselésre kötelezését kérte.

Fellebbezésének indokolásában előadta, hogy a kölcsönszerződés 7. pontja nem mutatja be, hogy a külső devizaforrásból nyújtott forinthitel esetén a devizaárfolyam változása, drágulása esetén nem csak a törlesztőrészlet mértéke változik. Azonban a perbeli devizában nyilvántartott forintkölcsön esetén nem csak a törlesztőrészlet, hanem valamennyi költség és a folyósított kölcsön összege is változhat a kölcsönadó pénzüpiaci műveleteire tekintettel. Ezért a kockázatfeltárásnak szánt

tájékoztatás nem felel meg a nyújtott termék tulajdonságainak minden részletre történő leírása követelményének, így alkalmatlan arra, hogy az adós valós kockázatát feltárja, és számára bemutassa. Hivatkozott arra is, hogy a szerződés megkötésének idején a Hpt. 3. §-ának (1) bekezdése szerint kizárólag forintban, vagy devizában, valutában lehetett pénzkölcsönt nyújtani. A törvény a devizában nyilvántartott forintkölcsön fogalmát, jogintézményét nem ismerte. A kölcsönszerződés tehát nem a fogyasztási kölcsönszerződés szabályai alapján készült, így az a Hpt. 213. §-ának (2) bekezdésébe ütközik, és ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis.

A felperes a Pf.3. sorszám alatt érkezett előkészítő iratában változatlanul fenntartotta az EUB előtt C-483/2016. szám alatt folyamatban lévő ügy befejezéséig történő felfüggesztés iránti kérelmét.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben, és marasztalja a felperest perköltségében.

Elsősorban arra hivatkozott, hogy a felperes az alacsonyabb kamatozású devizaalapú és a forinthitel között választott. E választásának az eredménye, hogy végül svájci frank alapú szerződést kötött, így tehát a támadott kikötés egyedileg megtárgyalt feltételnek minősül, ezért nem minősülhet tisztességtelennek. Kifejtette, hogy a devizaalapú hitel fogalmát a 41/1997. Korm. rendelet 11/B. és 13. §-ában helyezte el a jogalkotó, azonban nem volt egyértelmű, hogy a Hpt. felperes által hivatkozott 203. §-ának (6)-(7) bekezdése a devizaalapú szerződésekre vonatkozik-e, így tehát az alperesnek nem kellett a szerződés megkötésekor a devizaalapú szerződésekre külön tájékoztatást adnia a felperes részére. Az ÁSZF 7. pontjából egyértelműen következik az, hogy a törlesztőrészlet változásának nincs felső határa. E körben számos eseti döntésre hivatkozott. Előadta, hogy alaptalanul utalt a felperes a 2008/48. EK irányelvre is, mert annak 30. cikkelye szerint azt nem kell alkalmazni azokra a hitelmegállapodásokra, amelyek az intézkedés hatálybalépésének időpontjában már léteztek.

Az alperes másodfokú tárgyaláson pontosított kérelmében a felperessel egyezően kérte, hogy az ítéltábla a jelen eljárást a C-483/16. számon folyamatban lévő eljárásra tekintettel a Pp. 152. §-ának (2) bekezdése alapján függessze fel.

A fellebbezés alaptalan.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperes a keresetét elutasító ítélet ellen az alperes keresete szerinti marasztalása érdekében nyújtott be fellebbezést, így tehát az elsőfokú ítéletnek nem volt fellebbezés hiányában a Pp. 228. §-ának (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett része. Erre tekintettel a másodfokú felülbírálat az elsőfokú ítélet egészét érintette. Ennek során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, és a tényállást helyesen állapította meg, a másodfokú bíróság pedig az általa abból levont jogi következtetéssel – annak indokaira is kiterjedően – teljes egészében egyetértett. Az ítéltábla azonban az alábbiak szerint az elsőfokú ítéletet helyesbíti, illetve az ott kifejtettek ismétlését mellőzve a fellebbezésben foglaltakra tekintettel kiegészíti.

Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes keresetét rögzítő részében, a 2. oldal utolsó bekezdésében tévesen rögzítette, hogy a „felperesek” kértek volna bármit módosított kereseti kérelmükben, mivel a pernek egy felperese van. Ugyanígy tévesen rögzítette a jogi indokolásban, a 4. oldal 2. bekezdésében, hogy az alperes a „felperesek jogelődjét” tájékoztatta az árfolyamváltozás kockázatáról, tekintettel arra, hogy a perbeli esetben nem volt jogutódlás a felperesi pozícióban. A fenti pontosításokkal azonban az elsőfokú ítélet helyes.

Az elsőfokú ítéletben kifejtett indokokat tekintve egyetértett a másodfokú bíróság azzal, hogy az

árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének az alperes megfelelő módon eleget tett. Az alperes által a szerződésben az árfolyamkockázat tárgyában adott tájékoztatást ugyanis nem önmagában, hanem a szerződéskötés folyamata során több lépcsőben adott tájékoztatás egyéb elemeivel együtt kell értelmezni, és ez alapján kell vizsgálni, hogy a tájékoztatás összességében elégségesnek minősül-e. E körben utal a másodfokú bíróság az alperes 15. sorszámú ellenkérelmének A/16. és A/17. sorszámú mellékleteként csatolt „Indítson velünk” című tájékoztató anyagra, illetőleg a felperes nevére készült „Gépjármű finanszírozási ajánlat”-ra. Előbbiben az alperes tájékoztatta a leendő ügyfeleket, hogy a devizaalapú finanszírozási konstrukció esetén a kamatkockázaton túl a devizaárfolyamok változásából eredő árfolyamkockázat hatását, valamint a vételi és eladási árfolyam eltéréséből adódó költséget is teljes egészében viselniük kell. Így az ügyfeleknek változó kamatozású konstrukció esetén mérlegelniük kell, hogy a kockázatok miatt a fizetendő törlesztőrészek összege a törlesztőrészlet különbözet formájában a futamidő alatt növekedhet. A „Gépjármű finanszírozási ajánlat” végén pedig az alperes felhívta a felperes figyelmét arra, hogy a törlesztőrészek nagysága a 3 hónapos CHF libor és az OTP hivatalos svájci frank deviza eladási árfolyama függvényében a futamidő alatt jelentősen változhat, így amennyiben a felperes nem rendelkezik a szükséges devizafedezettel, az árfolyamváltozás kockázatot jelent számára.

E tájékoztatások az ÁSZF 7. pontjában írtakkal együtt egy átlagosan körültekintő ügyfél számára teljesen világosan tartalmazzák az árfolyamkockázat fogalmának jelentését, azaz azt, hogy a kirovó és a lerovó pénznem egymáshoz képesti árfolyamváltozásának negatív hatását a felperesnek kell viselnie, továbbá azt is, hogy ezek a változások jelentősek lehetnek. A tájékoztatás semmilyen utalást nem tartalmazott arra, hogy a lehetséges változások mértéke bármilyen módon limitált lenne. Így tehát a felperesnek nem volt alapja annak a következtetésnek a levonására, hogy őt a szerződés alapján árfolyamkockázat nem, vagy csak korlátozott mértékben terheli. A szerződést tehát annak tudatában írta alá, hogy az általa felvett törlesztőrészlet elvileg végtelen nagyságig növekedhet. Tette ezt azért, mert e kis valószínűségű, ám számára rendkívül hátrányos közgazdasági körülmények be nem következésében könnyelműen, de az utóbb történt események fényében nyilvánvalóan alaptalanul bízott. Mivel a kölcsönszerződés alapján az e gazdasági kockázatvállalásából eredő haszonból (kezdeti alacsonyabb törlesztőrészlet) kizárólag ő részesült, ezért természetes, hogy az abból származó hátrányokat (megemelkedő törlesztőrészlet) is teljes terjedelmében neki kell viselnie. E hátrányos következmények alól a kölcsönszerződés érvénytelenségére utóbb alaptalanul hivatkozva sem mentesülhet.

A kereset alaptalansága folytán az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a jogkövetkezmények levonásának szükségtelensége miatt az eljárás felfüggesztésének nem volt helye. A felfüggesztés iránti kérelem alapjaként a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben is hivatkozott C-483/2016. számú ügy ugyanis a 2014. évi XL. törvény a 37. § (1) bekezdésének az uniós jog tükrében történő értelmezésével kapcsolatos kérdéseket megfogalmazó előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában indult. A fenti rendelkezés a jogkövetkezmények levonásával kapcsolatos, meghatározott tartalmú kérelem előterjesztését írja elő a felperesek számára az érvénytelenség iránti perekben. Tényleges alkalmazása tehát csak akkor jöhet szóba, ha a szerződés érvénytelen. Mivel a fentiek szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletével egyetértve az érvénytelenséget az adott esetben nem látta megállapíthatónak, ezért a perben a jogkövetkezmények levonása kizárt, vagyis az előzetes döntéshozatali kérelem mikénti elbírálása nem előkérdése a jelen ügynek. Erre tekintettel a másodfokú eljárásban is indokolatlan a per tárgyalásának felfüggesztése a Pp. 152. §-a alapján. Ezért a másodfokú bíróság a felek erre irányuló egybehangzó kérelmét elutasította.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2)

bekezdése alapján, annak helyes indokaira tekintettel – utalással a Pp. 254. §-ának (3) bekezdésére is – helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte felperest az alperes jogtanácsosi munkadíjból álló perköltségének a megfizetésére, melynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (5) és (6), valamint a Pp. 67. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel, mérlegeléssel állapította meg. A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a költségmentességnek a bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986 (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

, 2017. november 21.

. Höbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

. Örkényi László s.k.
előadó bíró

Dr. Gyuris Judit s.k.
bíró

kiadmány hitelül: